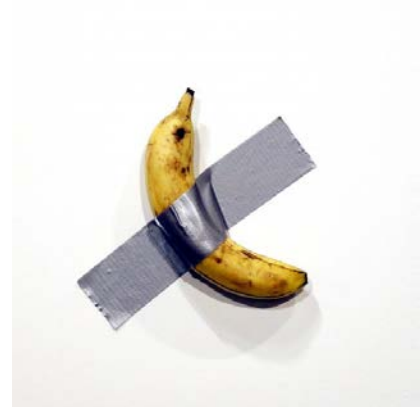

OBRA D'ART O MENJAR?

Per Aitana Arregui

El passat 1 de maig, una obra d'art contemporani anomenada *Comedian*, feta per Maurizio Cattelan, un plàtan enganxat amb cinta americana a la paret, va ser menjada per un estudiant coreà al Museu d'Art Leeum de Seül. L'estudiant, anomenat Noh Huyn-soo, va justificar la seva acció a les seves xarxes socials declarant que ho va fet perquè tenia gana. Però aquest no va ser l'únic argument fet servir en la seva defensa. També va dir que la seva acció era una resposta adequada i "artística" a l'obra de Cattelan, concebuda amb la intenció explícita de provocar una reacció.

Fins quin punt la de l'estudiant coreà és una opció espontània, no planificada pel propi Cattelan? Per acabar de valorar-ho, hem de tenir en compte que aquesta no és la primera vegada que es mengen aquesta obra. Per surrealista que soni, el fet és que l'obra ja va ser menjada l'any 2019, poc després de la seva creació. En aquella ocasió, l'acte va ser realitzat per l'artista contemporani David Datuna, especialitzat en *performances*, un detall que per si sol convida a qüestionar-se el grau d'espontaneïtat de la seva intervenció. També resulta ben curiós que, existint aquest precedent, ningú considerés la conveniència de disposar alguna mesura de seguretat extra al voltant de l'obra. De fet, al llarg de la història s'han enregistrat casos múltiples de protecció especial dedicada a peces d'art particularment valuoses o sota amenaça, com ara *La Gioconda* de Leonardo da Vinci, *El crit* d'Edvard Munch, *Les flors de roselles* de Vincent van Gogh, *Old Masters* d'Oriol Vilanova o *La pedra preciosa* de Yoko Ono. En el cas de *Comedian*, es podria haver valorat que es tracta d'una obra especialment fràgil i prou popular com per preocupar-se de garantir la seva seguretat.

Tot i això, quan l'estudiant coreà que esmentàvem va procedir a menjar-se la peça de Cattelan i deixar, a continuació, la pell penjada de la cinta original, no va haver-hi ningú que el parés. Es tracta d'un fet bastant inusual si es té en compte que l'obra, més enllà de la seva fama i prestigi en el context de l'art contemporani, està valorada en 120.000 dòlars. De fet, si analitzem el vídeo publicat per Noh Huyn-soo a les seves xarxes socials, podem veure que, sorprenentment no hi havia ningú a aquella sala, ni tan sols un vigilant.

D'altra banda, ni l'artista ni el museu han procedit a denunciar els presumptes actes de vandalisme dels dos individus, que hores d'ara no han rebut ni una multa per les seves respectives accions. Aquest fet és molt inusual, donat que per molt insignificant que sigui l'obra, si algú decideix fer-la malbé o, com ha passat en aquest cas, menjar-la, acostuma a tenir conseqüències. Va ser el cas, per exemple, de l'obra *Banana Craze*, feta per Paulo Nazareth, que consistia en un camió ple de plàtans que es va exposar a una fira d'art de Miami. Poc abans que tanqués la mostra, una noia es va menjar un dels plàtans sense ser conscient que formava part d'una obra d'art, motiu pel qual va haver de satisfer una sanció econòmica d'uns 300 dòlars.

Tot apunta, doncs, que, tot i la insistència d'aquests dos individus en que van actuar perquè es van sentir "provocats" per l'obra, les seves accions han estat planejades anteriorment. És a dir, que formen part d'una performance continuada que buscava mantenir la vigència i popularitat de l'obra. Per a acabar de complicar la valoració, cal no perdre de vista que el plàtan de Cattelan s'ha de substituir cada tres dies, per raons òbvies. El dia de la segona *agressió* contra l'obra acabava de ser renovat tot i que no havies transcorregut les 72 hores preceptives. Si afegim a això la falta sospitosa d'accions legals, queda bastant clar el caràcter planificat d'ambdues accions.

Per últim, cal esmentar que *Comedian* ha causat molta controvèrsia. No tothom li reconeix el caràcter d'obra d'art completament vàlida, per molt que els experts considerin que hi té una mirada crítica i una idea estimulants al darrere. De fet, part

d'aquests experts insisteixen que allò que de veritat importa quan es parla d'art contemporani l'únic és el seu concepte i la capacitat de l'artista per fer-ne una defensa convincent del mateix. Per descomptat, n'hi ha d'altres persones que diuen que això realment no és art, ja que no té la qualitat suficient per a considerar-se així i en pensen que aquests excessos de l'art contemporani només serveixen per desprestigiar el món de la creació artística.

Sembla, tot plegat, que el més rellevant de l'art contemporani avui dia és saber com promocionar les obres per així fer-les populars, encara que puguin semblar poc meritòries o fins i tot insignificants. En el cas de *Comedian*, es podria dir que es tracte d'una obra amb un procés de creació artística gairebé imperceptible, però capaç, tot i això, de fer que la gent hi vagi als museus a veure-la i fins i tot estigui disposada a pagar una gran quantitat de diners per ella.